

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

březen 2014

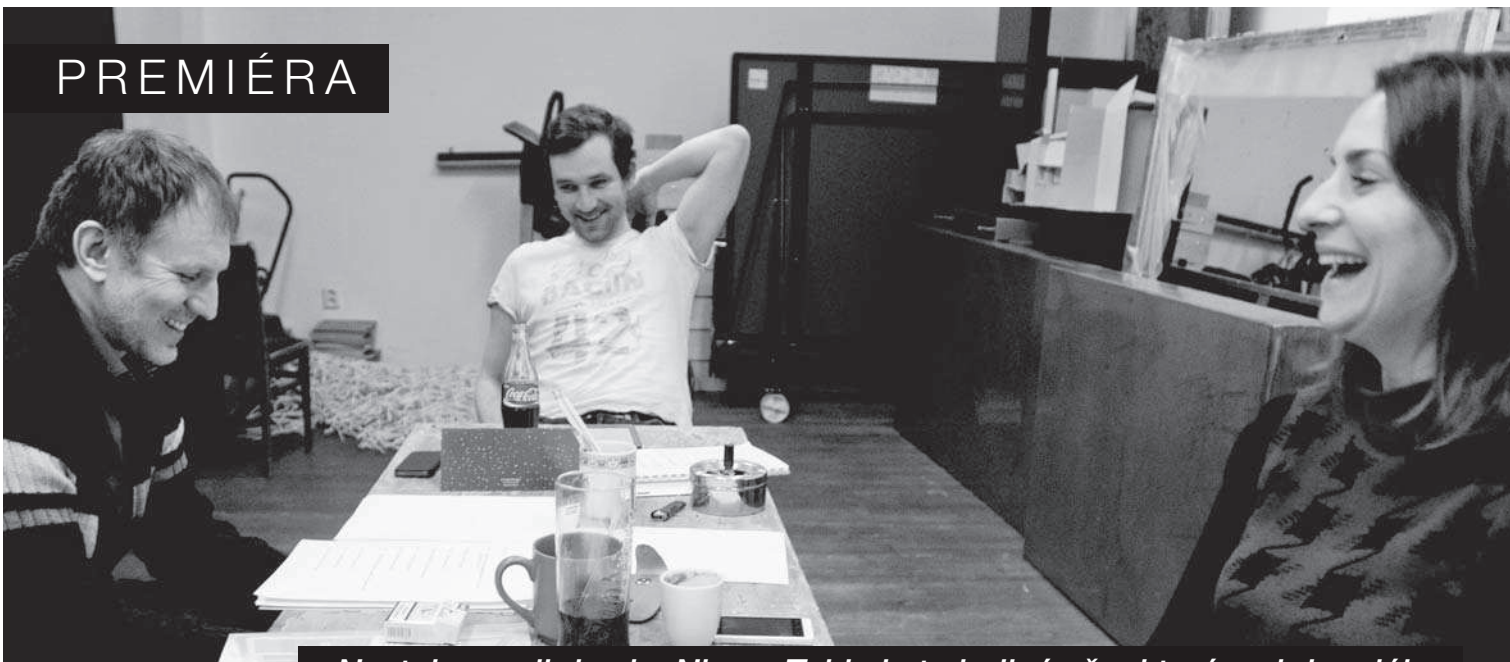
LÉDA

(Manželskonemanželská povídka)

V březnu 100. repríza

PREMIÉRA

Nestalo se nikdy nic. Nic. Tohle je ta jediná věc, která se kdy udála.

Harold Pinter **ZRADA** (The Betrayal)

Překlad: **František Fröhlich**

Úprava a režie: **Ondřej Sokol**

Scéna: **Adam Pitra**

Hrají: **Kateřina Lojdrová, Martin Finger, Ondřej Sokol.**

Premiéra 7. března 2014

Harold Pinter (1930-2008)

se ve *Zradě* (*The Betrayal*, 1978) inspiroval vlastní mimomanželskou aférou a jejím skandálním odhalením. Premiéra hry, kterou napsal po rozchodu s herečkou Vivien Merchantovou, se konala v listopadu 1978 v londýnském Národním divadle v režii Petera Halla. Pinterovi nešlo, podobně jako v jeho ostat-

ních hrách, o samotný příběh; neuchopitelnost odcizení a osamělosti řeší na půdorysu klasického trojúhelníku, ale své téma nerozlišitelnosti pravdy a lži, vyprázdněnosti a odcizenosti sobě i druhým tentokrát ozvláštňuje a posiluje prací s časem. Autorovi zvláště záleželo na tom, aby tento experiment s časem byl diváky pochopen.

Pinter vychází ve svých hrách vždy ze zcela konkrétní mezilidské a jazykové situace a vztahy mezi postavami strukturuje prostřednictvím paralelně se proplétajících, banálních detailů, a právě tato repetitivní výstavba dramatického textu mu umožňuje onu zvláštní symbiózu reálného s nereálným, racionálního s iracionálním, která vytváří specifický „pinterovský“ svět.

(rc)

Na stránkách textů a na jevištích inscenací Pinterových her se pohybují poznatelní lidé a mluví řeči, které jsou rovněž poznatelné a srozumitelné – ale autor jako by mezi své postavy a jejich repliky spustil jakousi znejišťující, znejasňující matoucí oponu, která každou jednotlivou větu obtáčí živým plotem otazníků a dává Pinterovým hrám jejich přesvědčivou a tajemně hrozivou neuchopitelnost. **Lidé v těchto hrách se bojí jeden druhého, za nic se nechtějí jeden druhému vydat na pospas, bojí se pravdy o sobě a o životě vůbec, a proto neustále vypouštějí maskující a matoucí slovní kouřovou clonu klamu i sebeklamu** (ty jsou často od sebe k nerozeznání), takže diváci, ale ani postavy na jevišti nevědí, na čem vlastně jsou. Slova, řeč, která se na jevišti mluví, jsou běžná, obyčejná až ošoupaná přílišným užíváním (Pinter s oblibou dělá ze svých postav navíc i jazykově deprivované oběti žurnalistických fráží a vyprázdněných klišé, z nichž jako z pichlé duše už dávno vysyčel veškerý význam), ale jako by byla oddělena, odtržena od původního reálného podkladu, přelévající se v jakémsi postavami většinou zamýšleném a záměrném sémantickém vzduchoprázdnu, jako by opravdu Pinterovým postavám byla dána jediné jako nástroj klamu a mlčení, nikoli jako nástroj do-rozumění, jako cihly a malta lidských vztahů.

František Fröhlich (1992)

Ondřej Sokol / Robert

Kateřina Lojdrová / Emma

„Jazyk mne vždy nesmírně vzrušoval. Začal jsem psát v jedenácti dvanácti letech. A toto vzrušení trvá celý život. Každý list čistého papíru představuje neznámý svět, do kterého se mohu ponořit.“

Harold Pinter (2008)

Martin Finger / Jerry

MIROSLAV KRLEŽA

LÉDA

(Manželskonemanželská povídka)

25. března 100. repríza

Nic, k čemu může dojít mezi mužem a ženou, není tak důležité, aby bylo nutno si kvůli tomu rvát vlasy.

Pronikavá psychologická studie scén z manželského i nemanželského života, přesahující až do grotesky. Hra o vzájemném puzení i nepřekonatelném odporu mezi pohlavími, o nevěře, citové exaltaci i nevražlivé vyprahlosti, falešných sebepředstavách a ambicích, uražené ješitnosti; také ale o touze, jež přestává být touhou, jakmile se stane skutečností. V důvtipném i krutě realistickém pojetí v režii **Ladislava Smočka** si již posté zahrají **Petr Nárožný**, **Nela Boudová**, **Ondřej Vetchý**, **Dana Černá**, **Mojmír Maděrič** nebo **Otmar Brancuzský**.

Léda s labutí, respektive labutákem, respektive Diem, respektive vychytralým dobyvačným mužem, je asi nejproslulejším a nejfrekventovanějším antickým motivem světového výtvarného umění. Aby ne. Momentka vzatá z báje o mužské touze, hledající obratně a lstivě prostředky ke svému naplnění, ale také o ženské touze, která, jsouc – řekněme – oklamána, dojde rovněž svého slastně rozostřeného uspokojení, jako by v geniálním záblesku postihla valnou část pramének našeho chování. Toužící muž a toužící žena. Rozkoše i komplikace, které z naplněné i nenaplněné touhy plynou.

A právě proto Miroslav Krleža nazval svou hru Léda. Neobyčejně trefně v ní postihuje prastarý – současný – námět. Vtipně, bystře, jakoby lehkou rukou, ale účinně. V té hře – pronikavě studii lidského chování a jeho stále znovu se rodících a individuálně prožívaných stereotypů – jde o osudy pěti, šesti lidí. Kdybychom ale začali počítat důsledně, nezbylo by nám, než k těm základním číslovkám přidávat další a další nuly. Genialita některých autorů spočívá právě v tom.

Vladimír Procházka

„U pražského Činoherního klubu si lze povšimnout promyšlené dramaturgie, která kráčí v několika málo vzájemně se nerušících liniích. Takže repertoár této scény je velmi kompaktní a v zásadě se vám nestane, že byste tam narazili na vyložený propadák.

Jednou z těch linií jsou **pronikavé studie vztahů mezi muži a ženami**. Ze současného repertoáru sem můžeme počítat Hamptonovy *Nebezpečné vztahy*, *Boha masakru* od Yasmíny Rezy a od 12. ledna 2010 také *Lédu (Manželskonemanželskou povídku)*, kterou dramaturgie nalezla v rozsáhlém díle nejvýznamnějšího chorvatského spisovatele 20. století Miroslava Krleži (1893-1981).

(...) Vedle Olivera Urbana v podání **Petra Nárožného** je však, alespoň pro mě, druhou hlavní postavou *Lédy* Aurelova manželka Klára, uchopená **Danou Černou** výtečným způsobem – jde asi o vůbec nejvýraznější part z těch, které tato herečka v Činoherním klubu momentálně má. Dana Černá zcela přirozeně přechází od pasáží, v nichž vůči Oliverovi i Aurelovi kategoricky dává najevo odpor a bystře obnažuje jejich pozérství, ke stavům, v nichž se s týmiž muži sbližuje i podléhá jim, protože chápe, že zásadně nedokáže změnit nic, že takovou sílu a odvahu v sobě prostě nevykutá. **Její dlouhý dialog s Oliverem Urbanem, během něhož jejich vztah projde hned několika fázemi, je vrcholem inscenace a bez nadsázky jsou to minuty, v nichž se zjevuje (jakkoliv může být drsná) krása divadla jako umění.** (...) **Ondřej Vetchý** v roli malíře Aurela může projevovat své komediální dispozice, jeho postava je nejvíce ze všech tažena do karikatury, do figury patetického umělce-mazala, kterou však Vetchý nepřeklopí v tajrdlikování.“

Josef Chuchma, www.idnes.cz 13. 1. 2010

„Vypadá to bláznivě. Hnání čímsi neznámým všichni předkládají spoustu racionálních i ‘citových’ důvodů pro své jednání, bravurně nasazují a sundávají společensky přijatelné masky, aby dosáhli svého. A když to mají, zjistí, že to není ono. Kouzelné jsou v tomto směru oba postkoitální dialogy, v nichž **Petr Nárožný** jako životem zkušený svůdce, kterého už nic nemůže vyvést z míry, protože ‘nic, k čemu může dojít mezi mužem a ženou, není tak důležité, aby bylo nutno si kvůli tomu rvát vlasy’, pečuje o duševní i ekonomickou stabilitu svých partnerek. (...) **Nela Boudová** žene emoce a téměř dojemnou tupost své afektované paničky Melity odvážně až do krajnosti. Po jejím téměř šokujícím výstupu s **Mojmírem Maděříčem** zůstane na scéně zvláštní, silná trapnost a hořkost.

V Činoherním klubu objevují herci v téměř zapomenutém textu vydatný zdroj šťavnatých bonmotů a komediálních situací. Pod slupkou lechtivé, ironické konverzčky se ovšem skrývá vážný, současně cítěný popis podstaty lidské povahy.“

Marie Reslová, Hospodářské noviny 29. 1. 2010

DOUŠKY

TROJÁK

Od 1. dubna 2014 bude opět v prodeji společné předplatné Činoherního klubu, Divadla Na zábradlí a Dejvického divadla. Takzvaný **TROJÁK** lze zakoupit za 2.530,- Kč. Zahrnuje po jedné vstupence na dvě představení Činoherního klubu *Klíčovou dírkou* a *Zrada*, po jedné vstupence na dvě představení Dejvického divadla *Kafka '24* a *Spřiznění volbou* a po jedné vstupence na dvě představení Divadla Na zábradlí *Zlatá šedesátá aneb Deník Pavla J.* a *Šedá sedmdesátá aneb Husákovo ticho*. Více na www.cinoherniklub.cz.

Ve výroční lednové anketě **Divadelních novin** získaly hlasy dvě inscenace režiséra **Ladislava Smočka**: hra Gerharta Hauptmanna *Před západem slunce* a drama Tennesseeho Williamse *Tramvaj do stanice Touha*. Z programu, který v loňském roce nabídl přehlídka amatérského divadla „Činoherní klub uvádí:“, zaujalo představení hry **Pavla Landovského** *Hodinový hoteliér* v podání Kytlického ochotnického spolku a hra Andrzeje Saramonowicze *Testosteron* Divadla Point z Prostějova.

Národní divadlo Brno uvedlo k stému výročí narození Bohumila Hrabala dramaturgii jeho novely *Ostře sledované vlaky*. Režisérem inscenace je **Ivo Krobot**, který v Činoherním klubu v roce 1981 nastudoval *Něžného barbara* a v roce 1989 inscenaci *Obsluhoval jsem anglického krále*.

Český rozhlas Vltava vysílá 25. února hru **Pavla Landovského** *Arest* v nastudování Ivana Chrže z roku 1993 a 1. března rozhlasovou verzi komedie Miroslava Krleži *Léda* (v režii Jana Lormana z roku 1983 hraje Olivera Urbana **Eduard Cupák**, Kláru Jaroslava **Adamová**, Aurela **Josef Somr** a Melitu **Jiřina Jirásková**).

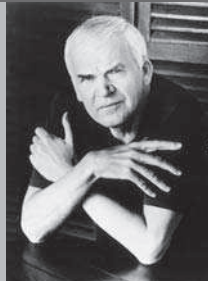

Nakladatelství KANT – Karel Kerlický vydalo v edici Disk knihu Zuzany Šilové *Komedianti na české scéně – Od divadla k filmu*, která se věnuje tradici českého komediantského herectví od konce 18. století do 2. světové války.

Douška o divadle

„Ostatně, dařila-li se práce, jak náleží, je drama vždycky o něco moudřejší než dramatik: už proto, že je v něm obsažen nejen autorův rozum a cit, ale i staleté zkušenosti tohoto prastarého žánru, které, uměl-li je autor pochopit a dohovořit se s nimi, pracovaly a myslely pak spolu s ním.“

Milan Kundera (v časopise *Divadlo 9* / 1961)

HOST Činoherního klubu:

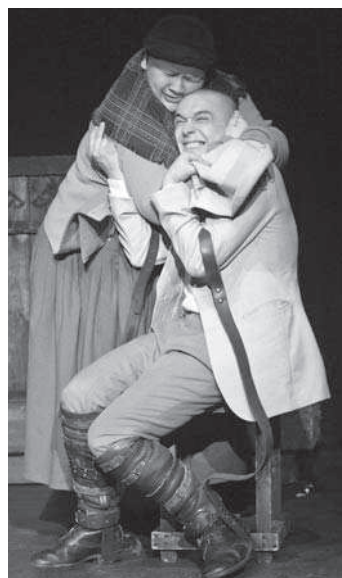
Divadlo U mostu (Perm, Rusko)

Martin McDonagh

MRZÁK INISHMAANSKÝ

Režie: **Sergej Fedotov** / Hrají: **Vasilij Skidanov, Irina Moljanova, Vladimír Iljin, Viktorija Proskurina, Sergej Melnikov** / Představení se hraje s českými titulky.

Sobota 22. března 2014

Mrzák inishmaanský irského autora **Martina McDonagha** vypráví s černým humorem o překonávání celoživotního handicapu a o síle osobnosti. U nás byla hra poprvé uvedena roku 2002 v Divadle v Celetné, zatím poslední – v pořadí devátou – inscenaci má od loňska na repertoáru Divadlo Petra Bezruče v Ostravě. Režisér permské inscenace **Sergej Fedotov** objevil McDonaghovo dílo pro ruské divadlo. Od roku 2004 uvedl šest jeho her a právě s *Mrzákem inishmaanským* slaví největší úspěchy: v roce 2010 získal **ZVLÁŠTNÍ CENU POROTY** na moskevském festivalu *Zlatá maska*.

Divadlo U mostu v Permi je jedno z nejvýznamnějších malých divadel v Rusku. Jeho vznik v roce 1988 je úzce svázan s osobností **Sergeje Fedotova**. Těžištěm jeho práce je ruská klasika. Sám Fedotov říká, že se snaží vytvořit „mystické divadlo“. Soubor přitom uplatňuje a rozvíjí hereckou metodu Michaila Čechova.

Do Česka přijíždějí permská divadelníci již po jedenácté, v minulosti se zúčastnili devíti ročníků Divadla evropských regionů v Hradci Králové a **Sergej Fedotov** u nás režíroval šestnáct inscenací v různých divadlech (za Bulgakovovo *Psí srdce* v ostravské Aréně získal **CENU ALFRÉDA RADOKA** za nejlepší inscenaci roku 2003).

Cinoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2014 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 9. března 2014 v 19.30

Divadlo NABOSO / Boskovice **MAGORŮV SBOR /** **Jáchym Topol: UVAŘENO**

MAGORŮV SBOR

Vězeňská poezie současného českého básníka a guru českého undergroundu Ivana Martina Jirouse.

Režie: **Tomáš Trumpeš** / Hrají: **Jan Bařinka, Lída Odehnalová, Marek Šmerda, Alena Vítková, Eva Tajovská, Michaela Svobodová, Kristýna Sedláková, Nikola Král, Michaela Dufková, Leona Herzánová, Lukáš Koudelka, Eliška Toufarová, Lenka Nerudová, Kateřina Trnečková, Ludmila Dobrozemská.**

UVAŘENO

Jáchym Topol: UVAŘENO

Nepohádkový příběh o tom, že kdo se spřáhne se zem, skončí v pekle. Kdo je sudím života?

Režie: **Tomáš Trumpeš** / Dramaturgie: **Jan Bařinka a Tomáš Trumpeš**
Výtvarné řešení inscenace: **Eva Tajovská** / Světla a zvuk: **Igor Láník** /
Hrají: **Marek Šmerda, Martin Kolář, Jan Bařinka a Eva Tajovská.**

Neděle 16. března 2014 v 19.30

Divadelní spolek Jirášek / Nový Bydžov **Jaroslav Vostrý: TŘI V TOM**

„Však padnout v zápase je čest a schopný padat vždy se znovu vztyčí.“

Režie, dramaturgie a scénografie: **Alexandr Gregar j.h.** / Kostýmy: **Pavla Strnková, Alexandr Gregar** / Bicí a perkuse: **Václav Tláskal** /
Výtvarná spolupráce: **Martin Kučera** / Hrají: **Alena Ducháčková, Zuzana Česáková, Pavla Strnková, Jiří Hruška, Jiří Vacek, Petr Kruliš, Martin Flégr, Daniel Všeťečka, Vladimír Všeťečka, Michal Skalický, Vladimír Hrubý.**

Neděle 30. března 2014 v 17.00

Divadelní soubor Erben / Miletín **Josef Štolba: VODNÍ DRUŽSTVO**

I naivní důvody mohou zmařit provedení velkých věcí. Doba se mění, ale lidské vztahy ne.

Režie: **Vladimír Kněžourek**
/ Hrají: **Vladimír Kněžourek, Radka Petříková, Yveta Zavadilová, Martin Hlavatý, Jiří Exner, Antonín Chrz, Josef Hovorka, Štěpán Hak, Josef Matěják, Růžena Kněžourková, Jana Bartoníčková, Jiří Kněžourek, Milan Korál, Zdeněk Navrátil, Vilém Širocký.**

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2014 poskytuje
Hlavní město Praha Činohernímu klubu grant ve výši 18.700.000 Kč

MINISTERSTVO
KULTURY

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
a.s.

CGSO

Kooperativa
FOJITOVNA A.S.

KRAUS®
MELNICKÉ VINAŘSTVÍ

Tonera

REVOLVER
REVUE

kdykde

www.radiohortus.cz

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTAL

Facebook

Program

Činoherní čtení na březen 2014 vychází k předprodeji 4. února 2014.
Redakce Činoherního čtení: Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Viktor Kronbauer, Ivan Prokop, Pavel Kolský, Pavel Nesvadba,
Bronislav Šmatera. Jazyková korektura: Andrea Fířtková.
Grafická úprava: Joska a Kateřina Skalníkoví.

www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Pavel Matuška

Usmívání/kresba - malba - řezba

od 19. 2. 2014 do 5. 4. 2014 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

